

ธัมมัตถวรรค

๓. เอกุทานตฺเถรวตฺถุ. (มยา วุจฺจเต) (๑๙๕)

"น ตาวตา ธมฺมธโรติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตุถา เขตฺวเน วิหรนฺโต
เอกุทานตฺเถรณฺนาม จีณาสวํ อารพฺภ กเถสิ.

โส กิร (เอกุทานตฺเถโร) เอกโกว เอกสุมิ วนสณฺฑเท วิหริติ.
เอกเมวสฺส อุทานํ ปคฺฉํ (โหติ)

"อธิเจตโส อปฺปมชฺชโต
มุณีโน โมนปฺเภสุ สิกฺขโต
โสกา น ภวนฺติ ตาทีโน
อุปสนฺตสฺส สทา สติมโตติ.

โส กิร (เอกุทานตฺเถโร) อุโปสถทิวเส สยเมว ธมฺมสฺสวณํ โฆ
เสตฺวา อิมํ คาคํ วทติ.

ปจฺจวิอุทฺทริยนสทฺโท วิย เทวตานํ สาธุการสทฺโท โหติ.

อเถกสุมิ อุโปสถทิวเส ปญฺจปญฺจสตปรีวารา เทว เตปิฎ
กา ภิกฺขุ ตสฺส วสนฺนฺจํ อคัมสุ.

โส (เอกุทานตฺเถโร) เต (ภิกฺขุ) ทิสฺวาว ตฺถุจฺจมานโส "สาธุ โว กตํ
อิธาคจฺจนฺเตหิ, อชฺช มยํ ตุมหากํ สนฺติเก ธมฺมํ สฺถิตฺสามาติ อาท.

(ภิกฺขุ ปุจฺฉีสุ) "อตฺถิ ปน อาวุโส อิธ (วนสณฺฑเท) ธมฺมํ โสตาโร
ชนาติ. (เอกุทานตฺ- เถโร อาท) "อตฺถิ (อิธ วนสณฺฑเท ธมฺมํ โสตาโร
ชนา) ภนฺเต, อयํ วนสณฺฑโท ธมฺมสฺสวณทิวเส เทวตานํ สาธุการสท
เทน เอกนินฺนาโท โหติติ.

เตสุ (ภิกฺขุสุ) เอโก เตปิฎกตฺเถโร ธมฺมํ โอสาทเรสิ, เอโก
(เตปิฎกตฺเถโร) (ธมฺมํ) กเถสิ. เอกเทวตาปี สาธุการํ น อทาสิ.

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

เต (ภิกขุ) อาหังสุ "ตุวํ อาวุโส ฌมฺมสุสวณทิวเส อิมสฺมี วนสณฺฑ
เท เทวตา มหนฺเตน สทฺเทน สาธุการํ เทนฺตํ วเทสิ, กิณฺณามตํ
การณนฺติ.

(เอภุทานตฺเถโร อาห) "ภนฺเต อณฺเณสุ ทิวเสสุ เอวํ (การณํ) โห
ติ, อชฺช ปน (อหํ) น ชานามิ ฌิเมตํ การณนฺติ, (ภิกขุ อาหังสุ) "เตน
หิ อาวุโส ตุวํ ตาว ฌมฺมํ กเถหีติ.

โส (เอภุทานตฺ-เถโร) วิชเนี คเหตฺวา อาสเน นิสิน
โน ตเมว คาลํ วเทสิ. เทวตา มหนฺเตน สทฺเทน สาธุการํ อํกํสุ.

อถ เนสํ (เถรานํ) ปริวารภิกขุ อุชฺฌายีสุ "อิมสฺมี วนสณฺฑ
เท เทวตา มุโขโลกเนน สาธุการํ ททนฺติ, เตปิฎกภิกขุสุ เอตฺตํ
(ฌมฺมํ) ภณฺนเตสุปี, กิณฺจิ ปัสสณฺมตฺตํปี (การณํ) อวตฺวา, เอเกน มหฺล
ลกตฺเถเรน เอกคากาย กถิตาย, มหาสทฺเทน สาธุการํ ททนฺตํ. เต
(ภิกขุ) วิหารํปี คนฺตฺวา สตฺถุ ตมตฺถํ อาโรเจสุ.

สตฺถา "นาหํ ภิกฺขเว, โย (ปุคฺคโล) พหุํ (ฌมฺมํ) อุคฺคณฺหาติ วา
ภาสติ วา, ตํ (ปุคฺคลํ) ฌมฺมธโรติ วทามิ; โย (ปุคฺคโล) ปน เอกํปี
คาลํ อุคฺคณฺหิตฺวา สจฺจานิ ปฏฺวิชฌติ, อยํ (ปุคฺคโล) ฌมฺมธโร นาม โหตีติ
วตฺวา อิมํ คาลํ อาห

"น ตาวตา ฌมฺมธโร, ยาวตา พหุ ภาสติ;
โย จ อปฺปปี สุตฺวาน ฌมฺมํ กาเยน ปสฺสติ,
ส เว ฌมฺมธโร โหติ, โย ฌมฺมํ นปฺปมชฺชตีติ.

ตตฺถ (ปเทสุ) "ยาวตาคี: (ปทสฺส) (ปุคฺคโล) ยตฺตเกน อุคฺคณฺ
ธารณฺวาทินา การณฺเนน พหุํ (ฌมฺมํ) ภาสติ, (โส ปุคฺคโล) ตาว
ตา ตตฺตเกน (การณฺเนน) ฌมฺมธโร น โหติ, (โส ปุคฺคโล) วสฺนุรํภโก
ปเวณิปาลโก นาม โหตีติ (อตฺถ). อปฺปปีติ: (ปทสฺส) โย (ปุคฺคโล)

ปน อปฺปมตฺตกัมปี (ธมฺม) สุตฺวา ธมฺมมณฺวาย อตฺถมณฺวาย ธมฺมา
 นุธมฺมปฏฺธิปนฺโน หุตฺวา นามกาเยน ทุกฺขาทีนึ (อริยสจฺจานิ) ปริชานนุ
 โต จตฺสจฺจธมฺมํ ปสฺสตี, ส เว (ปฺคุคฺโล) ธมฺมธโร โหตีตี (อตฺโถ).

โย ธมฺมํ นปฺปมชฺชตีตี: (คาถาปาทสฺส) โยปี (ปฺคุคฺโล) อารทฺธวิริ
 โย หุตฺวา "อชฺช (อหํ ปฏฺธิวิชฺฌิสฺสามิ), อชฺเชว (อหํ ปฏฺธิวิชฺฌิสฺสามิ)
 ตี ปฏฺธิเวธํ อากงฺขนฺโต ธมฺมํ น ปมชฺชตี, อยฺมปี (ปฺคุคฺโล) ธมฺมธโรเยว
 โหตีตี อตฺโถ.

เทสนาวสฺสเน พหุ (ชนา) โสตาปตฺติผลาทีนึ (อริยผลานิ) ปาปฺณิสฺสูติ.

เอภฺทานตฺถเรวตฺถุ นิฏฺฐิตํ.